

Aan de gemeenteraad en het college van
Burgemeester en Wethouders van de gemeente Utrecht

Behandeld door	Gerth Molenaar	Datum	16 april 2024
Doorkiesnummer	06 – 49 75 43 00	Ons kenmerk	11699957
E-mail	g.molenaar@utrecht.nl	Onderwerp	Rekenkamerbrief plan van aanpak n.a.v. rekenkameronderzoek mentale gezondheid
Bijlagen	Geen		

Geachte leden van de raad en het college,

Op 29 februari 2024 stelde de raad unaniem het [raadsvoorstel](#) Rekenkameronderzoek ‘*Het gaat niet goed*’ vast. Op 2 april ontving de raad de [raadsbrief](#) ‘*Plan van aanpak n.a.v. rekenkameronderzoek mentale gezondheid*’. Daarnaast bespreekt u in deze periode de [Beleidsnota](#) *Gezondheid – Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027* waarin mentale gezondheid als één van de vijf hoofdthema’s is opgenomen. Met deze brief deelt de rekenkamer haar visie op het plan van aanpak en de verwerking van het raadsbesluit (aanbevelingen) in de beleidsnota met u.

CONCRETE OPVOLGING AANBEVELINGEN NOG MOEILIK NAVOLGBAAR

In de raadsbrief memoreert het college dat in het bestuurlijk wederhoor op het rekenkamer-rapport is aangegeven dat een deel van de aanbevelingen is verwerkt in de Beleidsnota Gezondheid (met name hoofdstuk C over monitoren, sturen en verantwoorden). Waar de beleidsnota nog niet voldoet, zal in het uitvoeringsprogramma mentale gezondheid verder invulling worden gegeven.

Aanbeveling 1: Werk uit hoe de gemeente gaat sturen op het bereiken van de doelen door de partijen en netwerken, om daarmee meer Utrechters met mentale problemen te bereiken.

Reactie. Op basis van de Beleidsnota Gezondheid (p. 44-47) wordt ons nog niet duidelijk hoe de gemeente gaat sturen en hoe hiermee de doelgroep meer wordt bereikt.

Aanbeveling 2: Pak het onderwerp mentale gezondheid in de keten op. Zorg voor samenhang tussen de netwerken en aansluiting tussen de preventieve zorg en de eerstelijnszorg, voor betere onderlinge verwijzingen. Zo kunnen wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg worden ontlast.

Reactie. Het college benoemt dit punt in de nota, maar verwijst voor een nadere uitwerking naar het nog op te stellen uitvoeringsprogramma mentale gezondheid. Tevens worden enkele regionale plannen en activiteiten genoemd, waarin Utrecht participeert. Het is ons nog niet duidelijk hoe aan deze aanbeveling concreet gevolg gegeven wordt.

Aanbeveling 3: Geef het nieuwe beleid voor mentale gezondheid een concreet doel en stem het doel en het budget ervoor beter op elkaar af. Subsidieer alleen de interventies die bij dat doel aansluiten en goed onderbouwd zijn om de doeltreffendheid en doelmatigheid te vergroten.

Reactie. Wij zien dat op het stellen van doelen en de afstemming met het budget eerste stappen worden gezet. De paragraaf over de indicatoren maakt duidelijk dat voor het thema mentale gezondheid de nadere uitwerking moet komen bij het uitvoeringsprogramma. In hoofdstuk C laat de financiële paragraaf zien dat er voor de periode 2024-2027 voor het thema mentale gezondheid € 1,7 miljoen vanuit Volksgezondheid beschikbaar is. Daarbij wordt ons echter niet duidelijk hoe dit aan de onderliggende doelen is verbonden. Bovendien is, gegeven het integrale karakter van de nota, onduidelijk welke bijdragen vanuit andere programma's en organisatieonderdelen zullen komen. Op het tweede deel van de aanbeveling (Subsidieer ...) is niet expliciet gereageerd, anders dan dat vanuit het uitvoeringsprogramma hieraan sturing zal worden gegeven.

Aanbeveling 4: Maak in het nieuwe beleid afspraken over evaluatie en monitoring zodat duidelijker wordt wat het beleid oplevert en indien nodig bijgestuurd kan worden.

Reactie. Wij zien dat bij het maken van afspraken over monitoring en evaluatie eerste stappen worden gezet. Deze worden expliciet verbonden aan de beleidscyclus en niet aan de P&C-cyclus, vanwege het programma-overstijgende karakter van deze beleidsnota.

Dit alles maakt dat wij op dit moment de concrete opvolging van deze aanbevelingen nog niet kunnen beoordelen.

DOELEN OVERWEGEND IN KWALITATIEVE TERMEN, STURING LASTIG

Vooral de overwegend kwalitatieve wijze waarop de ambities en doelen zijn geformuleerd vinden we problematisch. De doelen zijn weinig concreet in termen van de SMART-criteria (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden). Een nadere uitwerking in meer operationele doelen ontbreekt. Dat geldt ook voor de toelichting op hoe de doelen bereikt zullen worden. Bij veel doelen ontbreekt het (nog) aan effect- en/of prestatie-indicatoren en meetgegevens (nulmetingen, vervolgmetingen).

De raad is nu aan zet om in de kaderstelling heldere en navolgbare doelen te stellen. Zodat de raad op een later moment (momenten in de paragraaf verantwoording) ook kan controleren of de resultaten worden behaald en de gewenste effecten er zijn. Wij maken ons in deze vorm zorgen over de sturing en mogelijkheden tot bijsturing van de gemeenteraad. Wij menen dat de standaard voor beleidsnota's de lat hoger legt, als bedoeld ter verbetering van sturing en verantwoording.

TEN SLOTTE

Onze opmerkingen bij het thema Mentale gezondheid gelden ook voor de andere thema's uit de nota. Wij zullen het gevoerde beleid met belangstelling blijven volgen. Dat geldt allereerst zeker voor de uitvoeringsprogramma's die in de Beleidsnota Gezondheid zijn aangekondigd.

Met vriendelijke groet,

drs. P.W.D. Venhoeven
Voorzitter Rekenkamer Utrecht

Stadhuisbrug 1 Utrecht
Postbus 16200, 3500CE Utrecht
030-286 13 91 | utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/rekenkamer

